محمدرضا کارگر مدیرکل امور موزه‌های کشور ؛

از ۱۸۰ میلیارد تومان درآمد موزه‌ها فقط ۳ میلیارد آن تحقق یافته است

■ یک موزه‌دار معتقد است: همواره به موزه‌ها همانند یک قلک نگاه شده است نه به عنوان سرمایه فرهنگی، این درحالی است که بانک جامع اطلاعاتی در خصوص فعالیت موزه‌های کشور وجود ندارد. ضمن آنکه بحران اقتصادی موزه‌ها مدت‌ها قبل از کرونا آغاز شده است.

گروه گردشگری – از اول آذرماه ۱۳۹۹ محدودیت‌های جدید ستاد ملی کرونا مبنی بر تعطیلی و فعالیت مشاغل چهارگانه اعلام شده است. در این میان موزه‌ها و باغ موزه‌ها نیز همراه با سایر بخش‌های فعال در عرصه فرهنگ و هنر، تعطیل شدند و قرار است این تعطیلی حداقل برای دو هفته ادامه یابد. البته این نخستین بار نیست که شاهد تعطیلی موزه‌های کشور هستیم.

هرچند نخستین بار در سوم اسفند ماه ۱۳۹۸ بود که اطلاعیه‌ای برای تعطیلی برنامه‌های فرهنگی و هنری سراسر کشور منتشر شد که تقریبا سه ماه ادامه یافت اما در آن زمان فعالیت مهمترین مکان‌های تاریخی و فرهنگی کشور از این قاعده مستثنی شده بودند. اینگونه بود که پروتکل‌های جدیدی برای موزه‌ها و موزه‌داران و البته بازدید از موزه‌ها تعریف شد که در نهایت راه به جایی نبرد و شاهد تعطیلی برخی از موزه‌ها از ۱۷ اسفند و برخی دیگر از ۲۷ اسفند ۱۳۹۸ بودیم. در نهایت از ۲۹ اسفند ماه تمام موزه‌های کشور تعطیل و این مجموعه‌ها فقط با حضور کارکنان بخش اداری خود به فعالیت ادامه دادند. این تعطیلی رسما تا خردادماه و روز بعد از عید فطر ادامه پیدا کرد. هرچند بعد از عید فطر و کاهش شیوع کرونا در کشور موزه‌ها نیز مانند برخی از فضاهای فرهنگی و هنری فعالیت خود را بر اساس پروتکل‌های بهداشتی آغاز کردند اما مجدد با شیوع موج دوم کرونا، از ۲۴ تیر محوطه‌های فرهنگی و هنری تعطیل شدند.

با ادامه روند شیوع کرونا، فعالیت موزه‌ها در دوران کرونا منوط به تصمیم ستاد مبارزه با کرونا در هر استان عنوان شد و بعد از مدتی شاهد تعطیلی مجدد موزه‌ها بودیم. این روند در مهر ماه نیز ادامه داشت و در آبان به اوج خود رسید چنانکه مجددا شاهد تعطیلی موزه‌ها بودیم و این تعطیلی تاکنون به طول انجامیده است. اکنون نیز با اعمال محدودیت‌های جدید موزه‌های کشور تا حداقل دو هفته دیگر تعطیل شده‌اند.

محمدرضا کارگر (مدیرکل امور موزه‌های کشور) اعلام کرده است: عدم فعالیت موزه‌ها در روزهایی که به عنوان روزهای پربازدید و پرمسافر محسوب می‌شوند، خسارت‌های هنگفتی را متوجه درآمد موزه‌ها کرده است چراکه هیچ بازدید کننده‌ای ندارند. در واقع می‌توان گفت ۹۰ درصد درآمد موزه‌ها کاهش یافته، عمده درآمدهای موزه‌هایی که وابسته به وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی هستند از گردشگران خارجی حاصل می‌شود. این درحالی‌ست که ماه‌هاست مرزها بسته شده‌اند و هیچ گردشگر خارجی نداریم.

او گفته است: پیش‌بینی ما این بود که موزه‌ها در سال ۹۹ درآمدی در حدود ۱۸۰ میلیارد تومان داشته باشند این در حالی است که تاکنون تنها ۳ میلیارد تومان درآمد داشتند. ضمن آنکه اگر در شرایط عادی به سر می‌بردیم در حال حاضر باید مرز ۲۵ میلیون توریست را در حوزه بازدید از موزه‌ها رد می‌کردیم اما اکنون با توجه به درآمد حاصله می‌توان گفت کاهش بسیار چشمگیری در میزان بازدید از موزه‌ها را شاهد هستیم. در واقع می‌توان گفت باتوجه به شرایط موجود تعداد بازدیدکنندگان موزه‌ها صفر است.

هرچند این روزها یکی از طولانی‌ترین زمان‌های تعطیلی موزه‌های کشور را پشت سر می‌گذاریم اما همواره می‌توان با تمهیدات لازم، تهدید را به فرصت تبدیل کرد و از این زمان برای بهره‌وری بیشتر برای معرفی موزه‌ها و تولید محتوا و ساماندهی موزه‌ها بهره جست. اما تا چه اندازه متولیان موزه‌داری کشور توانسته‌اند از فرصت بدست آمده و تعطیلی اجباری موزه‌ها برای تحقق اهداف خود بهره جویند؟ اساسا میزان بازدید موزه‌های کشور چه در بخش دولتی و چه در بخش خصوصی با شیوع ویروس کرونا چه تغییراتی کرده است؟ آیا در گذشته میزان بازدیدها به اندازه‌ای بود که امروز شاهد بروز خسارت‌های هنگفت به موزه‌ها باشیم؟ با توجه به تعطیلی هر روزه موزه‌های دنیا چگونه است که سخنان مسئولان موزه‌داری کشور از عدم تعطیلی هیچیک از موزه‌های کشور حکایت می‌کند؟ این وقایع چگونه در جریان است؟

رضا دبیری نژاد (کارشناس موزه‌داری) با اشاره به آنکه اگر بخواهیم تحلیلی درخصوص وضعیت موزه‌های کشور آن هم به استناد چند سال گذشته داشته باشیم می‌توان گفت، میزان بازدید موزه‌های کشور رشد خوبی را در پیش گرفته بود، به ایلنا گفت: سال‌های گذشته شاهد برگزاری نمایشگاه‌های مختلف در موزه‌های کشور بودیم به طور مثال موزه ملی درصدد برگزاری نمایشگاه‌هایی از آثار موزه‌های خارجی برآمد. همین امر سبب شد میزان بازدید از موزه‌ها افزایش یابد و البته نباید فراموش کرد که در همه جای دنیا برخی از موزه‌ها بیشتر از سایر موزه‌های دیگر مطرح هستند و می‌توان گفت عمومی‌تر هستند و برخی از موزه‌ها تخصصی‌تر هستند. طبیعتا نمی‌توان موزه‌های فعال در عرصه تخصصی را با موزه‌های عمومی‌تر مقایسه کرد.

او ادامه داد: یک وجه از موزه‌داری گردشگری و بازدید است و عملاً امسال با شیوع ویروس کرونا و تعطیلی حوزه گردشگری بازدید از موزه‌ها و این وجه از موزه داری نیز تعطیل شد. خسارت وارده از نبود بازدیدکننده و گردشگر در برخی از موزه‌ها که بیشترین تمرکز آنها بر روی بازدیدکنندگان بود و حتی در شهرهای گردشگر پذیر مانند اصفهان و شیراز بیش از سایر موزه‌هاست. در واقع می‌توان گفت بیش از ۷۰ و ۸۰ درصد موزه‌ها از این حوزه آسیب دیدند. البته نباید فراموش کرد که میزان بازدید گردشگران خارجی صفر است و این میزان خسارت در حوزه بازدیدکنندگان داخلی وارد شده است. حتی بعد از بازگشایی موزه‌ها و اعمال پروتکل‌های بهداشتی، با ادامه روند باز و بسته شدن موزه‌ها، به نوعی می‌توان گفت اعمال پروتکل‌ها به فراموشی سپرده شد و تنها بالا بردن سطح بازدیدها مدنظر قرار گرفت. نباید فراموش کرد که برخی از ارگان‌ها مانند وزارت میراث فرهنگی در بودجه‌های سالیانه خود کسب درآمد از محل بازدید از موزه‌ها را نیز در نظر گرفته‌اند و اکنون به دلیل نبود بازدیدکننده متضرر شده‌اند. همواره به موزه‌ها همانند یک قلک نگاه شده است و به عنوان سرمایه فرهنگی به آن فکر نشده است.

به اعتقاد این کارشناس موزه‌داری؛ از آنجا که وزارت میراث فرهنگی تنها آمار موزه‌های تحت نظارت خود را ارائه می‌دهد از اینرو شفاف‌سازی درخصوص میزان درآمد موزه‌های کشور پیش از این سال‌ها و قبل از شیوع ویروس کرونا شکل گرفته است. موزه‌های کشور در سال‌های گذشته از نظر نیروی انسانی، فعالیت اجتماعی و چرخه اقتصادی ضعیف و نحیف شده بود از این رو می‌توان گفت بحران مادی موزه‌ها حتی قبل از کرونا به شدت آغاز شده بود. از این رو طی سال‌های گذشته در بخش‌های مختلف از استانداردها گرفته تا راهنما و بروشورها با ضعف‌های بسیار زیاد روبرو بودند.

دبیری نژاد خاطرنشان کرد: این ضعف‌ها به دلیل نبود زیرساخت‌ها، در کرونا بیش از گذشته نمود پیدا کرد. بدین معنا که حدود ۹ ماه پیش با شیوع ویروس کرونا، بنا بر آن شدیم تا شیوه جدیدی از رفتار در زندگی را در پیش بگیریم. موزه‌داران نیز درصدد پیدا کردن شیوه‌های جدید برای بازدید بودند. برخی تجربیات نیز پشت سر گذاشته شد اما از آنجا که موزه‌ها توان اجرای آن را نداشتند و نگاه متولیان و سیاستگذاران متصلبانه، کلیشه‌ای و صرفا گردشگری بود، نتوانستند در شیوه‌های جدید دوام بیاورند یا رفتار کنند. به طور مثال، زیرساخت‌های لازم برای فعالیت در فضای مجازی در اختیار آنها نبود. موزه‌ها اشیای خود را مستندنگاری و تصویرسازی نکرده بودند تا با در اختیار داشتن اطلاعات و تصویر و بارگذاری آن در فضای اینترنت مخاطب جذب کنند. در عین حال موزه‌ها درصدد ساخت فضای سه بعدی مجازی برنیامده بودند. حتی در خصوص برخورد با فضای مجازی در موزه‌های دولتی چندگانه عمل می‌کنیم. هنوز نمی‌دانیم ک از شبکه‌های اجتماعی استفاده کنیم یا نه؛ اصلاً این استفاده چگونه و با چه روشی انجام شود؟ هرچند ممکن است در میزان درآمد موزه‌هایی که زیر نظر سایر ارگان‌ها و نهادها فعال هستند وجود ندارد. در واقع بانک جامع اطلاعاتی در خصوص فعالیت موزه‌های کشور وجود ندارد. اجماع در حوزه موزه‌داری کشور وجود ندارد. نه تنها آمار دقیق نداریم بلکه بسیاری از موزه‌هایی که اکنون فعال هستند به دلیل تعطیلی، نمی‌دانیم بعد از بازگشایی چه اتفاقی برای آنها می‌افتد.

او با اشاره به اینکه اگر بخواهیم پهنه موزه‌ها را در نظر بگیریم به این مهم می‌رسیم که بسیاری از موزه‌ها به صورت مستقل فعالیت نمی‌کنند و درآمد موزه‌ها به خود موزه بازنمی‌گردد و حدود ۸۰ تا ۹۰ درصد موزه‌های کشور ازجمله موزه‌های دولتی و تحت حاکمیت هستند از این رو درآمد حاصل از بازدید به چرخه نهادهای متولی آنها بازمی‌گردد، گفت: شاید از این جهت است که بیشتر متولیان موزه‌داری کشور از این مهم یاد می‌کنند که در شرایط شیوع ویروس کرونا موزه‌های کشور آسیب چندانی ندیدند و شاهد تعطیلی آنها نیستیم. می‌توان گفت موزه‌های کشور از ابتدای امر با نگاه بر چرخه درآمدزایی و مدنظر قرار دادن اداره مستقل شکل نگرفته است. حتی می‌توان گفت بحران ظاهر گفته شود از شبکه‌های اجتماعی برای معرفی متخصص استفاده شود اما در باطن با انجام چنین کاری مخالفت می‌شود. از یکسو، گفته می‌شود حدود ۷۰۰ تا ۸۰۰ موضوع در کشور فعال هستند اما به اندازه یک چهارم این موزه‌ها سایت موزه‌ای نداریم. حتی به اندازه نصف آن‌ها، حتا یک سوم آنها در شبکه‌های اجتماعی اکانت موزه‌ای نداریم و این بسیار خنده‌دار است. در اینجا بحث بسترسازی و زیرساخت‌ها مطرح می‌شود.

به اعتقاد این کارشناس موزه داری، نگاه به موزه‌ها تک بعدی است، حتی نتوانستیم از فرصت ۹ ماهه‌ای که شیوع کرونا و تعطیلی موزه‌ها برای ما ایجاد کرده بود برای تکمیل زیرساخت‌های موزه‌ها و تولید محتوا بهره جوییم. در گذشته عنوان می‌شد به دلیل بازدید عموم، انرژی کارشناسان موزه صرف امور بازدید می‌شود اما اکنون که بازدیدکننده وجود ندارد بازهم انجام کارهای پژوهشی و مستندنگاری و تولید محتوا برای فضای مجازی مورد توجه قرار نگرفته است. اگر هر کارمند موزه، هفته‌ای ۱ محتوا در خصوص موزه‌ای که در آن فعالیت دارد، تولید می‌کرد طی مدت گذشته می‌توانستیم با انبوهی از تولید محتوا در خصوص معرفی آثار موزه‌ای روبرو شویم. کافی بود کارگاه‌های آموزشی در این خصوص برای کارشناسان و کارمندان موزه برگزار شود اما ۹ ماه گذشته است و با وجود اینکه متولیان موزه‌داری کشور شعارها و قول‌های این مهم را داده بودند اما هنوز هیچیک از این قول‌ها عملیاتی نشده است. البته در اوایل تعطیلی موزه‌ها به دلیل شیوع ویروس کرونا شاهد اقداماتی از سوی موزه‌ها بودیم چنانکه بازدیدهای مجازی را فعال کرده بودند و حتی برخی از موزه‌ها یک ساعت در روز را با معرفی موزه خود اختصاص داده بودند اما با ادامه روند بازگشایی و باز تعطیلی موزه‌ها، موزه‌داران از ادامه این روند دلسرد شده و این راه را ادامه ندادند و تمام کارهای خلاقانه تعطیل شد.

دبیری نژاد یادآور شد: در شرایط شیوع ویروس کرونا و تعطیلی موزه‌ها حتی به نوع کارکرد و فعالیت موزه‌ها برای تعطیلی یا عدم تعطیلی آن توجه نشد و تنها با در نظر گرفتن نام موزه در حوزه مشاغل از سوی ستاد ملی کرونا، از واژه باز یا بسته بودند برای تمام موزه‌ها استفاده شد. به موزه‌های خصوصی کمتر توجه شد یا حتی دیده نشدند. حتی به شیوه‌های جدید موزه‌داری و پایدار کردن آن نیز فکر نشد.

دبیری نژاد با اشاره به اینکه بنابر آمار گفته می‌شود حدود ۱۷۰ موزه خصوصی در کشور فعال هستند، در خصوص وضعیت این موزه‌ها در شرایط شیوع کرونا و بسته بودن و عدم فعالیتشان گفت: باتوجه به آنکه هیچ‌گاه در حوزه موزه‌داری به اجماع صنفی دست پیدا نکردیم و کانون یا انجمن خاصی در حوزه موزه‌های خصوصی در کشور فعال نیست از این رو نمی‌دانیم که آیا دقیق ۱۷۰ موزه خصوصی مجوز دریافت کرده‌اند و دایر شده‌اند یا خیر. از این رو نمی‌دانیم که موزه‌های خصوصی چه میزان ضرر دیده‌اند. هیچگاه در این خصوص شفاف‌سازی نشده است. البته بسیاری از این موزه‌های خصوصی از گذشته نیز متضرر بوده‌اند. اینگونه به نظر می‌رسد که با توجه به آن که موزه‌های خصوصی در ایران بسیار نوپا هستند در تاسیس و ارائه مجوز به آنها سهل‌انگاری شده است.

به اعتقاد این کارشناس موزه داری، نگاه به موزه‌ها تک بعدی است، حتی نتوانستیم از فرصت ۹ ماهه‌ای که شیوع کرونا و تعطیلی موزه‌ها برای ما ایجاد کرده بود برای تکمیل زیرساخت‌های موزه‌ها و تولید محتوا بهره جوییم. در گذشته عنوان می‌شد به دلیل بازدید عموم، انرژی کارشناسان موزه صرف امور بازدید می‌شود اما اکنون که بازدیدکننده وجود ندارد بازهم انجام کارهای پژوهشی و مستندنگاری و تولید محتوا برای فضای مجازی مورد توجه قرار نگرفته است. اگر هر کارمند موزه، هفته‌ای ۱ محتوا در خصوص موزه‌ای که در آن فعالیت دارد، تولید می‌کرد طی مدت گذشته می‌توانستیم با انبوهی از تولید محتوا در خصوص معرفی آثار موزه‌ای روبرو شویم. کافی بود کارگاه‌های آموزشی در این خصوص برای کارشناسان و کارمندان موزه برگزار شود اما ۹ ماه گذشته است و با وجود اینکه متولیان موزه‌داری کشور شعارها و قول‌های این مهم را داده بودند اما هنوز هیچیک از این قول‌ها عملیاتی نشده است.

تعالی گردشگری نیازمند حمایت دستگاه‌های ذیربط است

گروه گردشگری –رئیس اتحادیه دفاتر خدمات مسافرتی خراسان رضوی گفت: برای تعالی و ارتقای گردشگری به پیگیری و حمایت دستگاه‌های متولی این صنعت نیاز است. محمدسعید ولی‌زاده در خصوص سیاست‌های دولت فعلی در زمینه گردشگری اظهار کرد: پیگیری‌های وزیر گردشگری، آقای علی‌اصغر مونسان، در دولت فعلی بسیار خوب بوده است. در حال حاضر شیوع ویروس کرونا مشکلی است که گردشگری دنیا با آن مواجه شده و درچنین شرایطی هتل‌ها و آژانس‌های مسافرتی نیز دچار مشکل شده‌اند اما امیدواریم که از این بحران عبور کرده و بتوانیم با هماهنگی و همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط به شرایط پیشین باز گردیم. وی ادامه داد: اما در شرایط کنونی دستگاه‌های ذی‌ربط هیچ همکاری ندارند؛ به طوری که اداراتی مانند دارایی، تامین اجتماعی و سایر دستگاه‌هایی که باید در کنار ما قرار بگیرند و به ما کمک کنند، هیچ‌گونه کمکی نکرده و شرایط و برنامه‌های مدنظر خود را اعمال می‌کنند؛ در صورتی که برای عبور از این بحران کمک همه دستگاه‌ها لازم است. ولی‌زاده بیان کرد: چنانچه این دستگاه‌ها با تحلیل‌های خود و بدون رعایت دستورالعمل‌های دولت عمل کنند، علی‌رغم اینکه کمکی به گردشگری نمی‌کنند، رکود بیشتری را به صنعت گردشگری کشور وارد می‌کنند. به این ترتیب خواسته ما و تمام دفاتر مسافرتی در شرایط فعلی این است که دستگاه‌های مرتبط همکاری لازم را داشته باشند. رئیس اتحادیه دفاتر خدمات مسافرتی خراسان رضوی خاطرنشان کرد: اقتصاد کشور ما نباید تنها به نفت متکی باشد زیرا در حال حاضر در تمام دنیا تنها درآمد بدون دردسر، بدون دود و بدون مشکل، درآمد گردشگری است و همه کشورها به دنبال دستیابی به این درآمد هستند. سالانه ۳۰ میلیون زائر به مشهد سفر می‌کنند که تعدادی از آن‌ها گردشگران خارجی بودند. همین موضوع برای ما ارزآوری داشت. در حال حاضر نیز گردشگری سلامت ما فعال است و کارهای لازم پیگیری می‌شود.

ولی‌زاده عنوان کرد: مشکلات گردشگری ناشی از ویروس کرونا در تمام دنیا به وجود آمده و تنها منحصر به شهر و یا کشور ما نیست؛ به طوری که ممکن است حتی برخی کشورها شرایطی بدتر از شرایط ما را تجربه کنند ولی در عین حال دستگاه‌های مربوط به گردشگری باید پیگیری‌های لازم را انجام دهند. وی در خصوص تاثیر سیاست‌های اتخاذ شده بر حل مشکلات گردشگری اظهار کرد: سیاست‌هایی که تاکنون در نظر گرفته شده، بد نبوده اما متولیان اجرای این امور به درستی این سیاست‌ها را اجرا و اعمال نکرده‌اند. زمانی که در دولت تصمیمی گرفته می‌شود و یا به سازمانی گفته می‌شود که امهال بازپرداخت تسهیلات باید صورت گیرد، این سازمان باید آن را پذیرفته و اجرا کند. رئیس اتحادیه دفاتر خدمات مسافرتی خراسان رضوی افزود: اداره دارایی، اداره تامین اجتماعی، اداره کار و امور اجتماعی و... از جمله دستگاه‌هایی هستند که باید در شرایط کنونی از گردشگری حمایت کرده و به این صنعت کمک کنند اما متاسفانه در بخش گردشگری حمایت و کمکی صورت نگرفته است؛ بنابراین درخواست من این است که تمام دستگاه‌های ذی‌ربط از بخشنامه‌های دولت تبعیت کرده و آن را اجرا کنند. استاندار محترم، معاونین وی، سازمان میراث فرهنگی پیگیر مسائل گردشگری بوده و همواره به ما کمک کرده‌اند به طوری که مشکلاتی که برای گردشگری به وجود آمده را حل کردند اما برای عبور از این بحران به کمک بیشتر این افراد و سازمان‌ها نیازمندیم. وی تصریح کرد: مساله تحریم‌ها جدید نیست و این تحریم‌ها مدت زمان زیادی است که آغاز شده است. اعمال این تحریم‌ها روند گردشگری را کند کرده و در مواقعی صدماتی نیز به این صنعت وارد کرده اما گردشگری ما همچنان فعالیت خود را انجام می‌دهد. در واقع این تحریم‌ها آنطور که اعمال کنندگان آن تصور می‌کنند، تاثیر گذار نبوده و نتیجه نداده است؛ در حالی که ما با وجود این تحریم‌ها به نتایج خوبی در زمینه گردشگری دست یافته‌ایم؛ به طوری که در همین شرایط بیماران برای گردشگری سلامت وارد ایران می‌شوند.

نشانه‌های فرصت‌طلبی و سوءاستفاده در تبلیغ یک تور

گروه گردشگری – همزمان با اعلام برنامه زمان‌بندی تزریق واکسن کرونا در برخی کشورها، عده‌ای دست به کار شده و تبلیغاتی را با عنوان تور استانبول ویژه تزریق واکسن کرونا آغاز کرده‌اند. ظاهرا این تور که قیمت آن از ۱۲ میلیون تومان شروع می‌شود، با شعار «سفر و سلامتی» برای اواخر دی‌ماه برنامه‌ریزی شده و بنا بر اعلام، یک روز گشت شهری رایگان هم دارد. تبلیغ چنین توری درحالی انجام شده که وزارت بهداشت ترکیه همچنان درحال رایزنی با روسیه، چین و فایزر آمریکا برای تامین واکسن مورد نیاز شهروندانش است. مقامات بهداشتی ترکیه قبلا اعلام کرده‌اند که تزریق این واکسن، در مرحله نخست از کادر درمانی این کشور آغاز می‌شود و در مرحله بعد، گروه سنی زیر ۱۸ سال و بالای ۶۵ سال در اولویت تزریق واکسن کووید ۱۹ قرار دارند. تزریق این واکسن بنا بر اعلام وزارت بهداشت این کشور، از اوایل سال ۲۰۲۱ به تدریج آغاز می‌شود. اما واکنش ولی تیموری ـ معاون گردشگری وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ـ که تبلیغ تور ویژه تزریق واکسن کرونا را دیده و بررسی‌های اولیه را انجام داده است، یک پیام کوتاه برای ایسنا بود: «فکر نمی‌کنم این تبلیغ کار یک آژانس مسافرتی باشد.» حرمت‌الله رفیعی ـ رییس هیات‌مدیره انجمن صنفی دفاتر خدمات مسافرت هوایی و جهانگردی ـ نیز که درباره تبلیغ این تور تحقیقات اولیه را انجام داده است، با تکرار حرف معاون گردشگری گفت: این تبلیغ و تور به احتمال زیاد نمی‌تواند کار یک آژانس باشد. ما آژانسی نداریم که در سه نقطه کشور شعبه داشته باشد. مهم‌تر از آن، نکته‌ای است که تور به انگیزه آن تبلیغ شده است؛ ترکیه هنوز برای تمام شهروندانش واکسن کووید ۱۹ را تامین نکرده، چطور می‌تواند برای مسافر خارجی واکسن داشته باشد!؟ او مسؤولیت برخورد با عوامل این تبلیغ و تور را با نیروی انتظامی دانست و افزود: نشانه‌های فرصت‌طلبی و سوءاستفاده در این تبلیغ مشهود است، اما مجوز این تور را که ما یا وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی نداده‌ایم، در نتیجه نیروی انتظامی باید وارد عمل شود. همچنین امیرپویان رفیعی شاد ـ رییس هیات‌مدیره انجمن صنفی دفاتر سفر هوایی و گردشگری استان تهران ـ درباره اجرای چنین توری اظهارنظر کرد: سفرهایی که به درمان ارتباط دارد قطعا باید توسط دفاتر خدمات مسافرتی انجام شود که مجوزهای گردشگری و توریسم سلامت را دارند. اما از همکارانم استدعا دارم با توجه به این‌که صحت و سقم واکسن کووید ۱۹ و شرایط در کشورهای دیگر هنوز تایید نشده است از اقداماتی که به صنف (دفاتر خدمات مسافرتی) انگ سوءاستفاده می‌زند، خودداری کنند و تا زمانی که موضوع توسط وزارت بهداشت روشن نشده است از اقدامات حاشیه‌ای پرهیز کنند و هوشمندانه رفتار شود. او تاکید کرد: با توجه به این‌که ویروس کرونا یک اپیدمی در دنیا است، موضع وزارت بهداشت به عنوان عالی‌ترین مقام رسیدگی‌کننده به موضوع بهداشت و درمان کشور باید مشخص شود و وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی نیز به عنوان مرجع عالی گردشگری در کشور، نسبت به این موضوع واکنش نشان دهد. امیدوارم همکارانم (آژانس‌های گردشگری) درباره این مهم با توجه به ضوابط اقدام کنند. رفیعی شاد درباره این‌که با توجه به نشانه مشهود سوءاستفاده در تبلیغ این تور، برخورد با عوامل آن وظیفه چه دستگاهی است، به ایسنا گفت: عرض بر این نیست که دفتری سوءاستفاده کرده، تاکید ما این است شرایطی ایجاد نشود که به آژانس‌های گردشگری انگ زده شود. برای اجرای چنین تورهایی باید از وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نخست استعلام گرفته شود، اگر چنین اقدامی مغایر با سلامت کشور باشد، طبیعی است که برخورد لازم باید صورت گیرد.

آگهی مجمع عمومی فوق العاده شرکت املاک ایرانیان متین کیش (با مسئولیت محدود)
به شماره ثبت ۸۹۰۴ و شناسه ملی ۱۰۹۸۰۱۹۵۵۹۰
بدینوسیله از کلیه شرکاء محترم دعوت بعمل می آید تا در جلسه مجمع عمومی فوق العاده شرکت که در تاریخ ۹۹/۱۰/۲ در ساعت ۱۰:۰۰ صبح در محل دفتر به نشانی کیش –فاز c –دفتر مجتمع ایرانیان کیش به کد پستی ۷۹۴۱۶۶۶۵۰۸ برگزار می گردد حضور بهم رسانند.
دستور جلسه:
۱–تعیین مدیران
هیئت مدیره

خدمات تأسیسات، آب، برق، فاضلاب و تعمیرات ساختمان
(کلی و جزئی)
کمالی ۰۹۳۴۷۶۸۲۰۵۴
با سابقه سال ها
امور تأسیساتی
در جزیره کیش